

**Finansijski izvještaji za 2023. godinu i
izvještaj nezavisnog revizora**

„OSIGURANJE AURA” A.D. BANJA LUKA

Banja Luka, april 2024. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG REVIZORA.....	1
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	7
OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU.....	12
OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	14
ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE.....	15
ZNAČAJNE RAČUNOVODSVENE PROCJENE.....	26
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	32

AKCIONARIMA DRUŠTVA „OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje

Obavili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Društva „OSIGURANJE AURA“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu “Društvo”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2023. godine, odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o tokovima gotovine i izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31. decembar 2023. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i važećim propisima u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Ustanovu u skladu sa *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo i druge naše etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja u cijelini, kao i u formiranju

AKCIONARIMA DRUŠTVA „OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ključna pitanja revizije (nastavak)

našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima. Ključna pitanja kao i primjenjene procedure u vezi sa njima su sledeća:

Ključno pitanje revizije	Odgovarajuća revizorska procedura
1. Vredovanje tehničkih rezervi neživotnih osiguranja	
<p>Na dan 31.12.2023. godine tehničke rezerve su iznosile 23.115.868 KM što čini 76 % ukupnih obaveza Društva. Sastoje se od rezerve za prenosnu premiju koja na dan bilansa iznosi 16.613.255 KM i rezerve za štete koje na dan bilansa iznose 6.502.613 KM. Njihovo vrednovanje uključuje značajnu procjenu u pogledu neizvjesnih budućih ishoda kao i korištenje kompleksne aktuarske metodologije.</p> <p>S obzirom na sve navedeno vrednovanje tehničkih rezervi neživotnih osiguranja predstavlja ključni rizik u našoj reviziji.</p>	<p>Izvršili smo sljedeće revizorske procedure:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procjenu da li je metodologija primjenjena od strane Društva pri izračunu tehničkih rezervi u skladu sa relevantnim propisima, kao i procjenu dosljednosti primjene iste - procjenu adekvatnosti IBNR i RBNS rezervi upoređujući stvarne iznose u prehodnim periodima sa ranijim procjenama kretanja šteta - angažovali smo nezavisnog aktuara koji je napravio proračun IBNR, te smo ga uporedili sa iznosima koje je Društvo iskazalo. - procjenu adekvatnosti objava Društva u dijelu tehničkih rezervi prema zahtjevima odgovarajućih standarda finansijskog izvještavanja.

AKCIONARIMA DRUŠTVA „OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostala pitanja

Društvo je u skladu sa zahtjevima Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator) sastavilo izvještaje za potrebe Regulatora na dan 31. decembra 2023. godine koji će biti predmet posebnog pregleda revizora i na osnovu kojeg će se izdati poseban nalaz.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške. Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, kada je to primjenljivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korišćenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjeravada likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija izvršena u skladu sa MSR uvijek otkriti materijalno značajan

AKCIONARIMA DRUŠTVA „OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora (nastavak)

pogrešan iskaz kada on postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da oni,

pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, mi koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnog pogrešnog iskaza u finansijskim izvještajima, nastalog usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i izvršavamo revizorske procedure koje odgovaraju tim rizicima i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed greške, pošto kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, lažne iskaze ili zaobilaženje interne kontrole.
- Sagledavamo interne kontrole koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo adekvatnost primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva. Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane rukovodstva i, da li, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, postoji materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Ustanove da nastavi poslovanje po načelu stalnosti. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, mi smo u obavezi da

AKCIONARIMA DRUŠTVA „OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora (nastavak)

skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima, ili da modifikujemo naše mišljenje, ukoliko su takva

objelodanjivanja neadekvatna. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prozrokovati da Ustanova prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Dajemo ocjenu opšte prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li finansijski izvještaji prikazuju potkrepljujuće transakcije i događaje na način kojim se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite. Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije.

Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja u reviziji čije je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Saša Bajić.

Banja Luka, 24.04.2024. godine

Lužija Bojan
Direktor i ovlašćeni revizor
Kontal doo,
Cara Lazara 9a, Banja Luka

Saša Bajić
Ovlašćeni revizor

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31. 12. 2023. godine

u KM

Opis	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
AKTIVA			
Stalna imovina		21.817.992	18.164.647
Ostala nematerijalna ulaganja	5.1.	137.745	143.219
Zemljište	5.2.	347.174	788.483
Građevinski objekti	5.2.	693.383	703.627
Postrojenje i oprema	5.2.	1.368.964	1.588.407
Investicione nekretnine	5.2.	9.651.204	7.982.659
Avansi i nekretnine, postojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	5.2.	3.431.993	4.092.248
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	5.3.	803.516	1.037.214
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	5.3.	1.700.000	400.000
Ostali dugoročni finansijski plasmani	5.3.	3.684.013	1.428.790
Tekuća imovina		18.094.427	18.921.986
Zalihe materijala	5.4.	4.947	2.959
Dati avansi	5.4.	30.877	52.711
Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	5.5.	1.013.995	1.136.847
Potraživanja po osnovu premije saosigranja reosiguranja i retrocesija u zemlji	5.5.	69.731	36.373
Potraživanja po osnovu učešća u naknadi štete u zemlji	5.5.	183.172	757.472
Ostali kupci i ostala potraživanja	5.5.	25.147	22.043
Potraživanja iz specifičnih poslova	5.6.	1.004.833	807.264
Druga potraživanja	5.6.	598.291	516.201
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	5.7.		2.587
Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	5.7.	9.265.028	9.599.850
Gotovina	5.8.	1.431.851	1.875.923
Aktivna vremenska razgraničenja	5.9.	4.466.555	4.111.756
POSLOVNA AKTIVA		39.912.419	37.086.633
VANBILANSNA AKTIVA		11.310	11.287
UKUPNA AKTIVA		39.923.729	37.097.920
PASIVA			
Kapital		9.455.298	9.022.563
Aksijski kapital	5.10.	7.250.000	6.250.000
Zakonske rezerve	5.10.	562.542	520.417
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	5.10.	1.210.021	1.409.659
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	5.10.	432.735	842.487
Dugoročna rezervisanja	5.11.	73.429	73.429
Obaveze		30.383.692	27.990.641

„OSIGURANJE AURA“ A.D. BANJA LUKA

Dugoročne obaveze		5.062.500	5.737.500
Obaveze po emitovanim dugoročnim HOV	5.12.	5.062.500	5.737.500
Kratkoročne obaveze		25.321.192	22.253.141
Obaveze po kratkoročnim kreditima	5.13.	555.000	60.000
Obeveze za premiju i specifične obaveze	5.14.	188.192	58.521
Obaveze po osnovu bruto zarada	5.14.	424.611	375.388
Obaveze po osnovu bruto naknada zarada	5.15.	1.590	1.590
Druge obaveze iz poslovanja	5.15.	796.267	566.702
Obaveze za poreze i doprinose i druge kratkoročne obaveze	5.15.	239.664	199.060
Obaveze za porez iz rezultata	5.16.		
Prenosne premije neživotnih osiguranja	5.17	16.613.255	14.754.451
Prenosne premije saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	5.17.	6.502.613	6.237.429
Druga pasivna vremenska razgraničenja			
POSLOVNA PASIVA		39.912.419	37.086.633
VANBILANSNA PASIVA		11.310	11.287
UKUPNA PASIVA		39.923.729	37.097.920

_____
DIREKTOR

BILANS USPJEHA
(Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
01.01- 31.12.2023. godine

u KM

Opis	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
POSLOVNI PRIHODI		32.871.070	32.271.942
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	5.18.	30.265.238	28.402.113
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reos. u naknadi štete	5.19.	1.066.493	2.106.198
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja než.osiguranja	5.19.	431.694	782.094
Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.	5.20.	55.729	25.123
Drugi poslovni prihodi	5.21.	1.051.916	956.414
POSLOVNI RASHODI		32.789.738	31.996.976
Funkcionalni rashodi		14.009.757	15.084.263
Doprinos zaštitnom fondu	5.22.	226.542	221.900
Ostali rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	5.22.	558.047	626.570
Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovornih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	5.22.	10.756.156	11.165.171
Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	5.22.	1.462.714	1.355.685
Rezervisanja za štete i udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	5.22.	1.006.298	1.714.937
Troškovi sprovođenja osiguranja		18.779.981	16.912.713
Troškovi amortizacije	5.23.	614.860	596.678
Troškovi materijala, goriva i energije	5.23.	563.717	486.486
Troškovi provizija	5.23.	1.875.804	1.551.052
Troškovi proizvodnih usluga marketinga i reklame	5.23.	9.891.322	9.238.022
Nematerijalni troškovi	5.23.	2.514.832	2.321.367
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	5.23.	3.068.378	2.468.913
Ostali lični rashodi i naknade	5.23.	251.068	250.195
Poslovni dobitak (gubitak)		81.332	274.966
Finansijski prihodi	5.24.	170.477	295.249
Finansijski rashodi	5.25.	207.417	245.374
Dobitak (gubitak) redovne djelatnosti		44.425	324.832
Ostali prihodi	5.26.	1.221.395	1.390.664
Ostali rashodi	5.27.	632.264	436.908
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	5.28.	379.711	82.875
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	5.29.	164.100	67.173
Prihodi po osnovu promj. računov. politika i ispr. grešaka iz ranijih god.	5.30.	27.815	60.437
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	5.31.	444.247	499.973
Dobitak (gubitak) prije oporezivanja		432.735	854.764
Poreski rashodi perioda			
Neto dobitak (gubitak) tekućeg perioda		432.735	854.764

DIREKTOR

BILANS TOKOVA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Opis	Prethodna godina	Tekuća godina
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	34.560.604	32.041.353
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi	32.834.585	31.090.485
Prilivi od premije reosiguranja i retrocesija		13.425
Prilivi od učešća u naknadi štete	944.999	59.337
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	781.020	878.106
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	31.986.200	31.150.937
Odlivi po osn. nakn. šteta iz osig. i udjela u štetama iz saosig. i dati avansi	10.832.856	10.626.264
Odlivi po osn. nakn. šteta i udjela iz reosiguranja i retrocesija		
Odlivi po osnovu premija saosig. reosiguranja i retrocesija	530.512	585.686
Odlivi po osnovu isplata zarada, nakn. zar. i ostalih l. rashoda	3.003.085	2.850.558
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	1.737.054	1.579.505
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	195.381	226.050
Odlivi po osnovu poreza na dobit	100.383	234.382
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	15.586.929	15.048.492
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.574.404	890.416
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.866.128	7.076.781
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	619.961	945.838
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	420.000	15.500
Prilivi po osnovu kamata	310.995	235.090
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	3.515.172	5.880.353
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	7.704.604	5.869.978
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	550.000	59.400
Odlivi po osnovu kupovine akcija		
Odlivi po osnovu kupovine nekretnina postrojenja i opreme	1.189.604	1.309.218
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	5.965.000	4.501.360
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja		1.206.803
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	2.838.476	
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.480.000	60.000
Prilivi po osnovu ostalih kratkoročnih i dugoročnih obaveza	1.480.000	60.000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.660.000	737.578
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	985.000	
Odlivi po osnovu ostalih kratkoročnih i dugoročnih obaveza	675.000	737.578
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	180.000	677.578
Ukupni prilivi gotovine	40.906.732	39.178.134
Ukupni odlivi gotovine	41.350.804	37.758.493
Neto priliv (odliv) gotovine	(444.072)	1.419.641
Gotovina na početku obračunskog perioda	1.875.923	456.282
Gotovina na kraju obračunskog perioda	1.431.851	1.875.923

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Vrsta promjene na kapitalu	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA PREDUZEĆA			
	Akcijski kapital	Zakonske rezerve, emisiona premija, statutarne i dr. rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022.	5.250.000	501.730	2.428.346	8.180.076
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha			842.487	842.487
Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka		18.687	(1.018.687)	(1.000.000)
Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	1.000.000			1.000.000
Stanje na dan 31.12.2022/01.01.2023.	6.250.000	520.417	2.252.146	9.022.563
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha			432.735	432.735
Objavljene dividende		42.125	(1.042.125)	(1.000.000)
Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	1.000.000			1.000.000
Stanje na dan 31.12.2023.	6.250.000	562.542	1.642.756	9.455.298

1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Akcionarsko društvo za osiguranje "Osiguranje Aura" a.d., Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je 14. novembra 2007. godine kao akcionarsko društvo za obavljanje poslova osiguranja, i to na osnovu Rješenja Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-REG-07-002637. Kao obveznik direktnih poreza Društvo je od strane Poreske uprave evidentirano pod brojem 4402741620001. Matični broj Društva je 11029388.

Osnovna djelatnost Društva je pružanje usluga ostalih osiguranja pod šifrom 65.12.

Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-242-1/07 od 31. oktobra 2007. godine Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja za sve vrste neživotnih osiguranja, iz člana 49. stav 2. tačka a) Zakona o društvima za osiguranje ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/05).

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima te Statutom Društva organi Društva su:

1. Skupština Društva,
2. Upravni odbor Društva,
3. Direktor Društva,
4. Odbor za reviziju i interni revizor.

Članovi Upravnog odbora su:

1. Radenko Vujić, predsjednik
2. Milan Mihajlo, član
3. Nikola Vojvodić, član

Članovi Odbora za reviziju:

1. Vladimir Stanimirović, predsjednik
2. Nenad Sladojević, član
3. Siniša Đukić, član

Direktor Društva: Vujić Radenko

U posmatranoj godini održane su dvije sjednice skupštine akcionara i to jedna redovna i jedna vanredna. Donesene su sljedeće odluke: Odluku o usvajanju godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, Odluku o usvajanju konačne ocjene i mišljenja ovlaštenog aktuara na finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, Odluku o usvajanju godišnjeg izvještaja o poslovanju za 2022. godinu, Odluku o usvajanju Izvještaja nezavisnog revizora o reviziji finansijskih

izvještaja 2022. godinu, Odluka o imenovanju eksternog aktuara za 2022. godinu, Odluku o usvajanju plana poslovanja za 2023. godinu, Odluku o imenovanju aktuara, Odluka o planu investicione politike, Odluka o povećanju osnovnog kapitala V emisijom običnih akcija, Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Društva i prečišćenog teksta Statuta, kao i druge.

U 2023. godini bilo je 26 sjednica upravnog odbora. Na njima su donesene odluke iz redovnog poslovanja UO u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, usvojeni akti poslovne politike, sazivane redovne i vanredne sjednice skupštine akcionara, kao i usvojeni nacrti prijedloga odluka sa održane skupštine akcionara, odluke o osnivanju i zatvaranju poslovnih jedinica.

Na 3 sjednice odbora za reviziju su donesene Odluke o usvajanju plana rada interne revizije, razmatranje izvještaja o radu interne revizije i usvajanje odluke o izmjenama i dopunama poslovnika o radu Odbora za reviziju.

Odlukom o povećanju osnovnog kapitala emitovanjem V emisije akcija Društvo je povećalo osnovni kapital u iznosu od 1.000.000,00 KM iz neraspoređene dobiti tako da akcijski kapital iznosi 7.250.000 KM a zskonske rezerve 562.542 KM.

Društvo obavlja poslove osiguranja preko organizacionih jedinica – filijala i poslovnica, sa sjedištem u Banjoj Luci i u sljedećim gradovima RS: Trebinje, Rogatica, Bileća, Doboj, Kozarska Dubica, Zvornik, Bijeljina, Prijedor, Šamac, Sokolac, Novi Grad, Čelinac, Srbac, Gradiška, Nova Topola, Brčko, Istočno Novo Sarajevo, Kotor Varoš, Mrkonjić Grad, Pale, Foča, Nevesinje, Gacko, Modriča.

Na tržištu FBiH, Društvo posluje preko Filijale Sarajevo sa poslovnica u Zenici, Živinicama, Gračanici, Bihaću, Cazinu, Tuzli, Kalesiji, Maglaju, Bosanskom Petrovacu, Sanskom Mostu, Bosanskoj Krupi, Tešnju, Zavidovićima, Visokom, Drvaru, Kiseljaku, Kaknju, Gradačcu, Vogošći, Bužimu, Ilidži, Žepču, Jelahu i Bugojnu.

U okviru navedenih poslovnica rade prodajna mjesta i prodajne kancelarije.

Društvo je dana 31. decembra 2023. godine imalo 212 zaposlenih radnika (31. decembra 2022. godine - 214 radnika). Prosječan broj zaposlenih radnika na bazi časova rada iznosi 213.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (IAS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (IFRS) i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezna da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodne standarde revizije (ISA), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IABS) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC), na finansijske izvještaje za periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS, broj 108/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu (Službeni glasnik RS, broj 63/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrasca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje (Službeni glasnik RS, broj 63/16)

Iznosi u finansijskim izvještajima su izraženi u konvertibilnim markama (KM). U skladu sa članom 32. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci BiH (Službeni glasnik BiH broj: 29/02) službeni devizni kurs za valutu Bosne i Hercegovine je jedna konvertibilna marka za 0,511292 eura, odnosno jedan euro iznosi 1,95583 KM.

Radi usklađivanja finansijskog izvještaja sa MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, Društvo je sačinilo finansijske izvještaje po bilansnim šemama i kontnom okviru za Društva za osiguranje.

Društvo je u sastavljanju finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su obrazložene u napomeni 3. uz finansijske izvještaje, a koje su zasnovane na važećim računovodstvenim propisima, propisima iz oblasti osiguranja i poreskim propisima Republike Srpske.

U toku obračuna primjenjeni su sljedeći Međunarodni računovodstveni standardi: MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene

računovodstvenih procjena i greške, MRS 10 – Događaji nakon datuma bilansiranja, MRS 12 – Porez na dobit, MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 18 – Prihodi, MRS 19 – Rezerviranja za zaposlene, MRS 32 – Finansijski instrumenti: objavljivanje i prezentacija, MRS 36 – Obezbjeđenje sredstava, MRS 37 – Rezerviranja, potencijalne obaveze, i potencijalna sredstva, MRS 38 – Nematerijalna sredstva, MRS 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje, MRS 40 – Ulaganje u nekretnine i ostali.

a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

b) Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji sačinjeni su na osnovu istorijskog troška i na osnovu fer vrijednosti (finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti).

c) Korištenje pretpostavki i procjena

Prezentacija finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim standardima i propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj zahtjeva od rukovodstva korištenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na prezentovanje vrijednosti sredstava i obaveza i objelodavljanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama koje su raspoložive na dan sastavljanja finansijskih izvještaja a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi od premija i prenosne premije

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Provizije i drugi troškovi koji se odnose na prenosne premije se razgraničavaju prema periodu kojem pripadaju. Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija se obračunava na kraju obračunskih perioda.

Prenosna premija kod neživotnih osiguranja se obračunava metodom „pro rata temporis“ na fakturisanu ukupnu premiju osiguranja. Prenosna premija se ne obračunava u slučajevima kada se fakturisanje premije vrši na mjesečnoj osnovi.

3.2. Prihodi po osnovu kamata

Prihodi po osnovu kamata se najvećim dijelom odnose na obračunate kamate na oročene depozite i dijelom na kamate po osnovu ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti, i evidentirani su u obračunskom periodu u kome su prihodi i nastali.

3.3. Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Društvo vrši rezervisanje za prijavljene, a nelikvidirane štete na osnovu pojedinačne procjene iznosa štete, koji će Društvo morati da plati, na bazi očekivanog iznosa isplate za svaku pojedinu rezervisanu štetu. Za prijavljene a nelikvidirane štete za koje nije utvrđena visina odštete, rezerviše se najmanje prosječan iznos likvidirane štete u obračunskom periodu za koji se utvrđuje finansijski rezultat. Iznos prijavljenih šteta koje će se isplaćivati u obliku rente rezerviše se u kapitalizovanom iznosu sadašnje vrijednosti svih budućih renti.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

3.4. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezervisanje sredstava za nastale, a neprijavljene štete vrši se primjenom dvije metode obračuna. U skladu sa Pravilnikom Društvo je izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete metodom očekivane kvote šteta i metodom lančanih ljestvica. Rezervacija za nastale neprijavljene štete jednaka je višem rezultatu od prethodno pomenuta dva obračuna.

3.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki opreme i nematerijalnih ulaganja su u izvještaju o ukupnom rezultatu u stvarno nastalom iznosu.

3.6. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan izvještaja o finansijskom položaju, preračunati su u konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija izvještaja o finansijskom položaju iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret rezultata poslovanja.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su određiva nemonetarna sredstva koja služe za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koriste u administrativne svrhe. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se sredstva koja ispunjavaju zahtjeve propisane standardom MRS 38 -nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine/ poreze koji se ne mogu odbiti i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se vrši u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcijalni metod amortizacije. Stopa amortizacije iznosi 16,82%.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

U nekretnine, postrojenja i opremu spadaju: zemljište, građevinski objekti, oprema, investicione nekretnine, ulaganja na tuđim nekretninama i opremi i nekretnine u pripremi.

U momentu nabavke ova imovina se vreduje po nabavnoj vrijednosti koja obuhvata fakturu vrijednost dobavljača i zavisne troškove pribavljanja sredstava.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuje po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezbjeđenja).

Sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme uvećava se za naknadna ulaganja po osnovu adaptacije, zamjene dijelova i generalnih popravki, pod uslovom da se ova ulaganja mogu izmjeriti i da ona produžuju korisni vijek sredstava.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme se vrši primjenom proporcionalne metode amortizacije. Na nabavnu vrijednost su primjenjene slijedeće amortizacione stope:

Vrsta sredstva	Vijek trajanja - godina	Stopa %
Građevinski objekti	77	1,30
Računarska oprema	5	20,00
Motorna vozila	6,45	15,50
Kancelarijski namještaj i ostala oprema	8-10	10-12,50

3.9. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Društvo kao vlasnik drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi obavljanja redovnog poslovanja iz registrovane djelatnosti.

Investicione nekretnine se vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, investicione nekretnine se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije). Investicione nekretnine se amortizuju primjenom proporcionalnog metoda amortizacije. Primjenjuje se stopa amortizacije od 1,30%.

Na kraju poslovne godine Društvo je izvršilo procjenu investicionih nekretnina.

3.10. Ulaganja na tuđim nekretninama

Ulaganja na tuđim nekretninama su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i eventualna obezvrjeđenja. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu odbiti i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Ulaganja u tuđe nekretnine se amortizuju proporcionalnom metodom amortizacije u skladu sa periodom korištenja nekretnina na kojima su izvršena ulaganja.

3.11. Obezvrjeđenje vrijednosti nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva vrši provjeru obezvrjeđenosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina postrojenja i opreme prikazane u poslovnim evidencijama. Ukoliko postoje indicije obezvrjeđenja vrši se procjena nadoknadivog iznosa. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u poslovnim evidencijama, vrijednost sredstva iskazanog poslovnim evidencijama se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti. Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstava prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promjenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost

prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda.

3.12. Finansijski plasmani

Za potrebe mjerenja finansijskog sredstva nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se klasifikuju u četiri kategorije:

- a) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha
- b) Ulaganja koja se drže do dospijeca
- c) Potraživanja i dati krediti
- d) Finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju

Sve finansijske plasmane koji se drže do jedne godine Društvo klasifikuje kao kratkoročne, a plasmane koji se drže u periodu dužem od jedne godine Društvo klasifikuje kao dugoročne.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su:

a) Finansijska sredstva koja zadovoljavaju bilo koja od sledećih uslova:

- stečen sa ciljem prodaje i/ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti
- predstavljaju dio portfolia finansijskih sredstava kojima se upravlja zajedno i za koje postoji dokaz da su finansijska sredstva za kratkoročno ostvarenje dobiti ili
- derivati, osim ako su označeni kao i da predstavljaju dio efektivnog hedžing instrumenta

b) poslije početnog priznavanja naznačena od strane entiteta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost kod ovog tipa finansijskih sredstava ne uključuje transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati kupovini /sticanju/izdavanju finansijskog sredstva. Ovi troškovi se u cjelosti evidentiraju na teret bilansa uspjeha u trenutku kupovine/sticanja/izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava namjenjeni trgovanju se vrši po fer vrijednosti koja se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva. Promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava namijenjenih trgovanju obuhvataju se u korist/teret bilansa uspjeha perioda u kome su nastale.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, korištenjem metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost je nabavna vrijednost umanjena za otplate glavnice, korigovana za svaku razliku između nabavne vrijednosti i iznosa dospijeća i umanjena za bilo koji otpis usljed obezvrjeđenja ili nenaplativosti. Efektivna kamatna stopa je stopa po kojoj se diskontuje očekivani tok budućih gotovinskih plaćanja do dospijeća.

Potraživanja i dati krediti

Potraživanja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uz korekciju za ispravku vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti ili nenaplativosti. Ispravka vrijednosti potraživanja vrši se na osnovu procjene rukovodstva Društva, i to indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Procjena ispravke vrijednosti potraživanja vrši se u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 10/09, u daljem tekstu: Pravilnik) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika i načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 91/14). Kriterijumi utvrđeni navedenim Pravilnikom za procjenjivanje ispravke vrijednosti potraživanja navedeni su u napomeni 3.16.

Dati krediti se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost je nabavna vrijednost umanjena za otplate glavnice, korigovana za svaku razliku između nabavne vrijednosti i iznosa dospijeća i umanjena za bilo koji otpis usljed obezvrjeđenja ili nenaplativosti.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju finansijska sredstva koja nisu klasifikovana u prethodnoj grupi finansijskih sredstava.

Početno vrednovanje finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju vrši se po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva. U slučaju odsustva aktivnog tržišta naknadno vrednovanje se vrši na osnovu najbolje procjene o iznosu fer vrijednosti izvršenih ulaganja korištenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta.

Promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju evidentiraju se direktno u kapitalu.

Ukoliko Društvo utvrdi dugoročni i značajan pad fer vrijednosti na sredstvu raspoloživom za prodaju, svi kumulirani gubici priznati direktno u kapitalu se prenose sa pozicije kapitala u bilans uspjeha, iako sredstvo nije isknjiženo.

Društvo u svom portfoliju nema hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani koji se odnose na ulaganja u formiranje rezervnog fonda Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini, iskazani su po nominalnoj vrijednosti na dan ulaganja, uvećane za pripisanu kamatu.

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na dugoročno oročena novčana sredstva kod banaka i dugoročne zajmove date pravnim licima.

Potraživanja za premije

Potraživanja za premije obuhvataju potraživanja za premiju i učešća u naknadama šteta u zemlji i inostranstvu.

Ukoliko postoji vjerovatnoća da Društvo neće biti u stanju da naplati sve dospjele iznose prema ugovorenim uslovima, rukovodstvo procjenjuje iznos ispravke vrijednosti kojom se potraživanje svodi na realnu vrijednost terećenjem ostalih rashoda.

Procjenjivanje pozicija aktive

Društvo vrši procjenjivanje pozicija aktive u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 10/09, u daljem tekstu: Pravilnik).

Pozicije aktive klasifikuju se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti, koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Rezervisanja za potencijalne gubitke terete rezultat poslovanja Društva.

U skladu sa Pravilnikom, sva potraživanja Društva razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

1) *Prva kategorija:*

- a) potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;

2) *Druga kategorija:*

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;

3) *Treća kategorija:*

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;

4) *Četvrta kategorija:*

- a) potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,
- v) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,
- g) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije reosiguranja ne plaća poslije isteka perioda reosiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda reosiguranja za tu godinu,
- d) potraživanja od lica koje je povezano lice s društvom za osiguranje, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Iznos rezervisanja za potencijalne gubitke dobija se primjenom sljedećih procenata na bruto iznos potraživanja od komitenata:

Kategorija	% rezervisanja
Prva	5%-10%
Druga	25%-50%
Treća	50%-75%
Četvrta	100%

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Izdvojena sredstva za preventivu

Izdvojena sredstva za preventivu obrazuju se izdvajanjem iz bruto premija svih vrsta osiguranja. Izdvojena sredstva za preventivu se mogu koristiti za potrebe preventive u skladu sa internim aktom i propisima za preventivu, kao i evropskim standardima donijetim od strane Evropskog komiteta osiguranja. Izdvojena sredstva obrazuju se izdvajanjem u visini 1% od bruto premije obaveznih vidova osiguranja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla

3.13. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po dobitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju – bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih

kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine. Članom 25 navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost

3.14. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Društva ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije. Kao osnovica za obračun uzima se najveća mjesečna plata ostvarena u poslednjih 12 mjeseci prije ostvarivanja prava na penziju. Na osnovu IAS 19 – Primanja zaposlenih zahtijeva se obračun i evidentiranje sadašnje vrjednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

3.15. Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljiv dio društva koji je angažovan na pružanju usluga (poslovni segment) ili na pružanju usluga u određenom ekonomskom okruženju (geografski segment) koji u sebi sadrži rizike i koristi različite od onih u drugim segmentima.

4. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Ove objave nadopunjuju bilješku o upravljanju izmjenjenim rizicima i bilješku o upravljanju rezervama osiguranja.

Društvo sačinjava procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve pretpostavke i procjene, po definiciji će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima.

Procjene vezane uz rezervacije za ugovore o osiguranju predstavljaju najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena.

4.1. Glavni izvori neizvjesnosti promjena

Procjene neizvjesnosti vezane uz rezerve.

Najznačajnije promjene vezane za finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima razumno oprezan pristup formiranju rezervisanja u skladu sa regulativom Agencije za osiguranje RS.

Dobici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja.

Potrebe za umanjivanjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku se primjenjuje kako je navedeno u računovodstvenoj politici.

Procjena neizvjesnosti rizika uz sudske sporove.

Za sudske postupke koji se vode protiv društva, ali se ne odnose na štete, Društvo je formiralo rezervu.

Društvo računa poreske obaveze u skladu sa poreskim propisima RS. Poreske prijave odobrava poreska uprava koja ima pravo na naknadne kontrole.

Regulatorni zahtjevi

Agencija za osiguranje RS je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Društva i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u skladu sa odgovarajućim propisima.

4.2. Ključne računovodstvene prepostavke u primjeni računovodstvenih politika

a) Upravljanje rizikom osiguranja

Primarni rizik kojem je društvo izloženo po ugovorima o osiguranju je rizik da stvarne štete i naknade, ili vrijeme njihovog nastanka, bude različito od očekivanih. Na ovo utiču učestalost i veličina šteta, stvarne isplate naknada i naknadni razvoj dugoročnih šteta. Cilj Društva je da osigura da rezerve društva budu dovoljne za pokriće ovih obaveza.

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost osiguranja kao djelatnosti. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski i rizik rezervisanja. Oni se tiču adekvatnih premijskih tarifa i adekvatnih rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnom osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj te predstavlja rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervi predstavlja rizik da je ukupan nivo tehničkih rezervi krivo procjenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti. Rizik odustajanja predstavlja neočekivano veću ili manju premijsku stopu odustajanja od polisa.

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz procedure odobravanja transakcija, cijena usluga i reosiguranjem. Strategija pribave teži diverzifikaciji koja će osigurati uravnotežen portfelj. Društvo reosigurava dio rizika pribave kako bi se kontrolisala izloženost gubicima i zaštitio kapital. Adekvatnost obaveza procjenjuje se uzimajući u obzir odgovarajuću imovinu.

Koncentracija rizika osiguranja

Uprava Društva vjeruje da Društvo nema značajnih koncentracija izloženosti prema bilo kojoj skupini osiguranika.

b) Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslovanja

Na datum izvještavanja formira se rezervacija za procijenjeni konačan trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizilaze iz događaja nastalih do tog datuma, bilo da je prijavljena ili ne, skupa sa odgovarajućim troškovima obrade štete umanjeno za već likvidirane iznose.

Obaveze za prijavljene štete (RBNS) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se prijave nove informacije.

Udio reosiguranja se određuje na osnovu ugovora o reosiguranju koji je vrijedio u trenutku nastanka štete.

Procjena rezervi za nastale neprijavljene štete (IBNR) je podložna većem stepenu neizvjesnosti nego rezerve za prijavljene štete.

Ključne metode za obračun IBNR, koje se nisu mjenjale u odnosu na prethodnu godinu su:

- Metoda ulančanih ljestvica
- Metoda očekivane kvote šteta

Pretpostavke koje imaju najveći uticaj na mjerenje iznosa rezervi za neživotna osiguranja su sledeće:

Očekivana kvota šteta

Kvota šteta predstavlja omjer nastalih šteta u odnosu na zarađene premije. Očekivana kvota šteta prati trend kvote šteta proteklih godina.

Preostali faktor razvoja šteta

Za štete „dugog repa“ nivo rezervi u velikoj mjeri zavisi o procjeni razvoja šteta od poslednje godine razvoja za koju postoje istorijski podaci do konačnog razvoja. Preostali faktori razvoja šteta se procjenjuje matematičkim metodama ili se baziraju na aktuarskoj procjeni.

a. Test adekvatnosti obaveza

Očekivani novčani tokovi vezani za štete i troškove se procjenjuju na osnovu iskustva iz proteklog perioda i usklađuju za značajne pojedinačne gubitke za koje se ne očekuje da će se ponoviti. Test je proveden na ukupnom neživotnom portfelju.

b. Osjetljivost dobiti ili gubitaka na promjene značajnih varijabli

U neživotnim osiguranjima, varijable koje imaju najveći uticaj na obaveze osiguranja odnose se na nastanak šteta i promjene u troškovima.

4.3. Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koje imaju značajni uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Društvo nudi osiguranje nezgode, zdravstveno osiguranje, osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osiguranje vazduhoplova, osiguranje plovila, osiguranje robe u prevozu, osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, vazduhoplove i plovila, osiguranje od opšte građanske odgovornosti, osiguranje kredita, osiguranje garancija, osiguranje od različitih finansijskih gubitaka i osiguranje pomoći. Društvo ima mogućnost uvećanja premije kao i odbijanje šteta koje proizilaze iz prevara. Buduće štete su glavni izvor neizvjesnosti koji utiče na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen sumom osiguranja koja je utvrđena u polisi osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizilaze iz regulative koja daje pravo prijave štete prije stupanja na snagu zastare (3 godine). Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizilazi iz osiguranja nezgode.

4.4. Upravljanje finansijskim rizicima

Ovi rizici uključuju tržišni, kreditni i rizik likvidnosti. Svaki od ovih rizika je opisan dalje u tekstu sa sažetkom načina na koje Društvo upravlja tim rizikom.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika:

- Valutni rizik – rizik da će se vrijednost ili budući novčani tokovi finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene kursa.
- Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se fer vrijednost ili budući novčani tokovi finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost ili budući novčani tokovi finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu.

Kamatni rizik

Društvo nema obaveze po uzetim kreditima i promjene kamatnih stopa ne utiču na nivo tehničkih rezervi. Sva kamatorna ulaganja Društva na dan izvještavanja nose fiksnu kamatnu stopu tako da ne bi bilo direktnog efekta na dobit ili gubitak u slučaju promjene kamatnih stopa.

Cjenovni rizik

Glavni izvor izloženosti cjenovnom riziku su ulaganja u hartije od vrijednosti. Cilj Društva je ulaganje u diverzifikovani portfelj visoko kvalitetnih, likvidnih HOV. Portfelj Društva je ograničen parametrima koje donosi Uprava društva i regulatorni organ.

Rizik promjene kursa

Društvo je izloženo riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. Te transakcije su uglavnom vezane za likvidirane ino štete. Obim i značaj tih transakcija i eventualni rizik u vezi sa njima praktički ne mogu uticati na dobitak ili gubitak Društva.

Kreditni rizik

U toku svog redovnog poslovanja Društvo je izloženo kreditnom riziku. Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće izmiriti svoje ugovorene obaveze ili će rezultirati finansijskim gubitkom. Izloženost Društva i kreditni rejting klijenta stalno se nadgledaju a ukupna vrijednost zaključnih finansija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Društvo permanentno prati finansijske struje i poslovanje svojih značajnih komitenata odnosno izloženosti riziku deponovanja i ulaganja sredstava.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja pozicijama. U izvještajnom periodu. Društvo je vodilo računa o likvidnosti i na taj se način štitilo od prekomjerne izloženosti riziku bočne strukture i strukture neusklađenosti imovine sa obavezama. Rukovodstvo Društva svakodnevno razmatra izvještaj i stanje deponovanih sredstava. Empirijski se utvđuje kritični dan za likvidnost Društva, odnosno datumi značajnog odliva sredstava. Na osnovu identifikacije raspoloživih sredstava i dnevno utvrđenih potreba, donosi se odluka o korištenju sredstava. Dugoročna značajna finansijska ulaganja odnose se na dugoročno oročene depozite u komercijalnim bankama u RS o čemu je bilo riječi u prethodnom tekstu. Ulaganja su iskazana u vrijednosti oročenih depozita.

Upravljanje kapitalom

Politika upravljanja kapitalom Društva je:

- Stroga primjena zakonskih propisa u vezi obračuna kapitala i garantnog fonda u svrhe primjene pravila o upravljanju rizicima.
- Takođe, kapital Društva ne može biti manji od margine solventnosti izračunate po pravilniku 1/3 margine solventnosti (garantnog fonda) i minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog Zakonom.

Na dan 31.12.2023. godine Društvo raspolaže sa akcionarskim kapitalom od 7.250.000,00 KM, bazičnim kapitalom u iznosu 8.884.817,11 KM (ispunjene zakonske odredbe, minimalnim garantnim fondom u iznosu od 3.500.000 KM, te marginom solventnosti u iznosu 5.164.609,73 KM.

5. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5.1. Nematerijalna ulaganja

Opis	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	262.522	262.522
Povećanja:		
Nove nabavke	28.163	28.163
Stanje na kraju godine	290.685	290.685
Kumulirana ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine	119.303	119.303
Povećanja:		
Amortizacija	33.637	33.637
Stanje na kraju godine	152.940	152.940
Neto sadašnja vrijednost:		
31.decembar 2023. godine	137.745	137.745
Neto sadašnja vrijednost:		
31.decembar 2022. godine	143.219	143.219

Nematerijalna ulaganja na dan izvještavanja, u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna sredstva, iskazana su prema nabavnoj vrijednosti umanjenoj za amortizaciju. Amortizacija nematerijalnih ulaganja se vrši u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. Stopa amortizacije iznosi 16,82%. Nematerijalna ulaganja na 31.12.2023. godine iznose 137.745 KM.

5.2. Nekretnine postrojenja i oprema

Opis	Zemljište	Oprema	Avansi i investicije u toku	Investicione nekretnine	Građevinski objekti	Ukupno nekretnine i oprema
Nabavna vrijednost						
Stanje 01.januar 2023. godine	788.483	3.818.163	4.092.248	8.536.028	788.006	18.022.928
Povećanja	13.691	244.469		1.775.613	0	2.033.773
Smanjenja	455.000		660.255			1.115.255
Stanje 31. decembar 2023. godine	347.174	4.062.632	3.431.993	10.311.640	788.006	18.941.445
Ispravka vrijednosti						
Stanje 01. januar		2.229.755		553.369	84.379	2.867.503

„OSIGURANJE AURA “ A.D. BANJA LUKA

2023. godine						
Povećanja		463.913		107.068	10.244	581.225
Smanjenja						
Stanje 31. decembar 2023. godine		2.693.668		660.436	94.623	3.448.727
Sadašnja vrijednost						
Stanje 31. decembar 2023. godine	788.483	1.588.407	4.092.248	7.982.659	703.627	15.155.424
Stanje 31. decembar 2022. godine	347.174	1.368.964	3.431.993	9.651.204	693.383	15.492.718

U toku 2023. godine izvršena je nabavka nove opreme u iznosu od 244.469 KM. Nabavka se većim dijelom odnosi na proširenje voznog parka društva to jest kupovinu određenog broja službenih automobila kao i nabavku kancelarijskog namještaja i računarske opreme za novootvorene poslovne jedinice. Tekuća amortizacija iznosi 463.913 KM a sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine 1.368.964 KM.

Pozicija investicione nekretnine se uvećala za 1.775.613 KM kao rezultat reklasifikacije zemljišta koje donosi prihod na investicione nekretnine, završetka i stavljanja u upotrebu dijela poslovne zgrade društva u Banja Luci kao i dodatnih ulaganja u održavanje ostalih investicionih nekretnina. Tekuća amortizacija je iznosila 107.068 KM.

Ulaganja u građevinske objekte u toku 2023 godine nije bilo.

Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine u pripremi iznose 3.431.993 KM i smanjili su se u odnosu na prethodnu godinu za 16,13% za iznos ulaganja u poslovnu zgradu društva koja je stavljena u upotrebu i donosi prihod.

Pregled investicija u toku i datih avansa:

Opis	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Poslovni objekat u Banjoj Luci	2.884.991	3.553.065
Suvlasnički dio nekretnine u Sarajevu (za smještaj Biroa zelene karte BiH)	47.666	47.666
Građevinski objekat u izgradnji – Kostajnica	347.123	347.123
Suvlasnički dio poslovnog prostora (Agnecija za nadzor osiguranja FBiH)	75.846	75.846
Građevinski objekat u izgradnji - Bijeljina	0	0
Građevinski objekat u izgradnji – Istočno Sarajevo	76.367	68.547
Ukupno:	3.431.993	4.092.248

5.3. Učešća u kapitalu i ostali dugoročni finansijski plasmani

Opis	Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	Ostali dugoročni finansijski plasmani	Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	Ukupno
Sadašna vrijednost				
31.12.2023. godine	813.515	3.684.013	1.700.000	6.187.529
31.12.2022. godine	1.037.214	1.428.790	400.000	2.866.004

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica odnosi se na ulaganje u akcije sledećih mikrokreditnih Društava:

Opis	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
MKD KREDIS	439.447	786.034
MKD AURIS	364.068	251.278
Ukupno:	813.515	1.037.312

Pozicija učešće u kapitalu ostalih pravnih lica manja je za 223.797 KM.

Vrijednost akcija pravnog lica „MKD Auris“ Banja Luka i „MKD Kredis“ Banja Luka vrednovana je prema vrijednosti učešća Društva u osnovnom kapitalu nevedenih mikrokreditnih društava, uvećanog za dobit tekuće godine.

Vrijednost akcija pravnog lica „MKD Kredis“ uvećana je po osnovu vrednovanja tih akcija na osnovu učešća u ostvarenoj dobiti ranijih godina Ostali dugoročni plasmani odnose se na:

Opis	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Obavezna dugoročna ulaganja:</i>		
Biro zelene karte u BIH	658.642	658.642
Dugoročni zajam-AC Alfa	1.500.000	600.000
Dugoročni zajam-ostali	1.525.371	170.148
<i>Ispravka vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana</i>		
Ukupno:	3.684.013	1.428.790

Dugoročni finansijski plasmani na dan 31. decembar 2023. godine iznose 3.684.013 KM i odnose se na sredstva uplaćena za formiranje sredstava rezervnog fonda i fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini, te na dugoročni zajam privrednom društvu Auto centar Alfa d.o.o. u visini od 1.500.000,00 KM. Zajam je osiguran založnim pravom prvog reda na nekretnini u skladu sa pravilnikom o ulaganju sredstava društava za osiguranje za pokriće tehničkih rezervi

društva. Iznos od 300.000 KM se odobrava namjenski za izmirenje obaveza po Ugovoru o zajmu broj 08-1612-13/19 od 14.08.2019. godine, a iznos od 1.200.000 KM se odobrava nenamjenski. Takođe, odobren je jedan dugoročni zajam preduzeću Alfa sistem d.o.o. i dva MKD Auris a.d.. Zajam odobren preduzeću Alfa sistem odobren je u iznosu od 600.000 KM sa rokom otplate od 60 mjeseci uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 6%. Mikrokreditnom društvu Auris odobren je zajam u iznosu od 440.000 KM i 540.000 KM sa kamatnom stopom od 6,5%.

Sredstva u Rezervnom fondu Biroa Zelene Karte BiH iznose 401.563 KM. Ovaj fond je ustanovljen na nivou BiH po osnovu reosiguranja zelene karte. Sredstva se formiraju po osnovu utvrđenog broja samopridržaja, pomnoženim sa ugovornim samopridržajem reosiguravajućeg pokrića. Sredstva Rezervnog fonda se tretiraju kao unaprijed plaćena sredstva po nastalim prijavljenim, i nastalim a neprijavljenim štetama zelene karte, a sve u skladu sa međunarodnim sporazumima.

Ova sredstva se koriste za plaćanje odštetnih zahtjeva koje Birou ZK BiH dostave drugi nacionalni biroi na iznose manje od iznosa samopridržaja reosiguravajućeg pokrića.

Takođe, ova sredstva se mogu koristiti i za plaćanje šteta po osnovu Fonda za naknadu šteta.

Fond za naknadu šteta od 257.079 KM je takođe ustanovljen na nivou Države BiH i služi za nadoknadu šteta prema oštećenima iz zemlje i inostranstva u slučaju da društvo iz BiH nije izvršilo isplatu štete zbog likvidacije, stečaja i slično. Upravni odbor Biroa Zelene Karte BiH na sjednici održanoj 15.12.2011. godine donio je Odluku broj: 04-01-2-4174-6/11 o donošenju „Finansijskog plana Fonda za naknadu šteta za 2011. godinu“ i načinu popunjenja Fonda za naknadu šteta za 2012. godinu. Na osnovu ovog akta članice su bile dužne uplatiti iznos od 500.000 KM. Ukupna vrijednost sredstava angažovanih u ovim fondovima je 658.642 KM

U skladu sa Zakonskim odredbama, Društvo je u 2022. godini održavalo već uložena sredstva i ulagalo nova slobodna sredstva u raspoložive finansijske instrumente, poštujući prije svega načela sigurnosti ulaganja, tržišnosti, isplativosti, likvidnosti te odgovarajuće disperzije ulaganja.

Dugoročni plasmani u zemlji odnose se na:

Opis	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Dugoročno oročeni depoziti u bankama:</i>		
Zirat banka	1.300.000	
Mikrofin banka	100.000	100.000
Nova banka	300.000	300.000
Ukupno:	1.700.000	400.000

„OSIGURANJE AURA “ A.D. BANJA LUKA

Dugoročno oročena novčana sredstva kod poslovnih banaka su oročena na period duži od godinu dana, sa kamatnom stopom za Novu banku od 0,90%, za Mikrofin banku od 1,50% godišnje a za Ziraat banku 2,60% na godišnjem nivou.

Dugoročni finansijski plasmani na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 1.700.000 konvertibilnih maraka se odnose na dugoročno oročena novčana sredstva kod Mikrofin banke a.d. Banja Luka i Nova banke a.d. Banja Luka na periode od 24 mjeseca a dok je sa Ziraat banka d.d. Sarajevo ugovor zaključen na period od 13 mjeseci.

5.4. Zalihe i dati avansi

Opis	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Materijal	4.947	2.959
Zalihe, neto	4.947	2.959
Bruto dati avansi	201.477	202.161
Ispravka vrijednosti datih avansa	170.036	149.450
Dati avansi – ukupno:	31.441	52.711
Zalihe i dati avansi – ukupno:	35.824	55.670

5.5. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi štete i ostali kupci

Opis	Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	Potraživanja po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u zemlji	Potraživanja po osnovu učešća u šteti u zemlji	Ostali kupci	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	1.862.163	36.373	757.472	59.207	2.715.201
Bruto stanje na kraju godine	1.686.043	69.731	183.172	62.312	2.001.257
Ispravka vrijednosti na početku godine	725.315			37.165	762.466
Ispravka vrijednosti na kraju godine	672.047			37.165	709.212
Neto stanje					
31.12.2023. godine	1.013.995	69.731	183.172	25.147	1.292.045
31.12.2022. godine	1.136.847	36.373	757.472	22.043	1.952.735

5.6. Druga potraživanja

Opis	Potraživanja iz specifičnih poslova	Druga potraživanja	Ukupno
Bruto stanje na početku god. Godine	883.107	539.695	1.422.802
Bruto stanje na kraju godine	1.080.676	621.785	1.702.461
Ispravka vrijednosti na početku godine	75.843	23.494	99.337
Ispravka vrijednosti na kraju godine	75.843	23.494	99.337
Neto stanje			
31.12.2023. godine	1.004.833	598.291	1.603.124
31.12.2022. godine	807.264	516.201	1.323.465

Potraživanja iz specifičnih poslova na dan bilansa obuhvataju:

Naziv	Bruto	Ispravka	Neto
Dati avansi za štete	51.576		51.576
Potraživanja po osnovu prava na regres	788.890	30.309	758.581
Potraživanja za provizije iz poslova osiguranja i reosiguranja	124.206		124.206
Potraživanja za uslužno izvršen uviđaj	26.628		26.628
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	89.376	45.535	43.842
Ukupno:	1.080.676	75.844	1.004.833

Druga kratkoročna potraživanja na dan bilansa obuhvataju:

Naziv	Bruto	Ispravka	Neto
Potraživanja za kamatu	274.233		274.233
Akontacija poreza na dobit	301.532		301.532
Ostala potraživanja	46.020	23.494	22.526
Ukupno:	621.785	23494	598.291

5.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Opis	Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	560.814	9.599.850	10.160.664
Bruto stanje na kraju godine	66.230	9.265.028	9.331.258
Ispravka vrijednosti na početku godine	558.227		558.227
Ispravka vrijednosti na kraju godine	66.230		66.230
Neto stanje			
31.12.2023. godine	0	9.265.028	9.265.028
31.12.2022. godine	2.587	9.599.850	9.602.437

Kratkoročni finansijski plasmani obhvataju pozajmice fizičkim i pravnim licima. Društvo je u skladu sa Pravilnikom o procjeni bilansnih i vanbilansnih pozicija društava za osiguranje izvršilo ispravku vrijednosti ovih plasmana.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti obuhvataju:

- ulaganje u obveznice, hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, Republika Srpska, Centralna banka BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono – razvojnoj banci Republike Srpske. Na dan bilansa struktura ulaganja u ove hartije je sljedeća:

Oznaka	Količina	Cijena	Vrijednost
RSRS -O-D	423.600	0,09950	42.149
RSRS -O-E	399.839	0,19800	79.168
RSRS -O-F	650.630	0,19700	128.175
RSRS -O-G	519.840	0,19700	102.824
RSRS -O-H	94.000	0,29697	27.915
RSRS -O-I	430.251	0,39180	168.572
RSRS -O-K	352.395	0,58800	207.208
RSRS -O-L	185.000	0,77304	143.012
RSRS -O-M	82.540	0,87930	72.577
RSRS -O-N	200.000	0,97200	194.400
RSBD-O18	1.500	999,90	1.499.850
RSBD -O19	1.000	1.000,00	1.000.000
RSBD-O19	530	1.000,00	530.000

„OSIGURANJE AURA “ A.D. BANJA LUKA

RSRS-O-I	40.000	0,39180	15.672
RSRS-O-J	19.000	0,48495	9.214
RSRS-O-K	230.454	0,58800	135.507
RSRS-O-L	192.131	0,77304	148.525
RSBD-O26	2.200	968,30	2.130.260
RSBD-O32	600	1.000,00	600.000
RSBD-O35	1.000	1.000,00	1.000.000
RSBD-O038	500	1.100,00	550.000
	3.827.010		8.785.028

- ulaganje u obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na službenom berzanskom tržištu u RS, odnosno BiH. Na osnovu Člana 9, Stav 1, Tačka 5 Društvo je izvršilo ulaganje u obveznice emitenta MKD Kredis a.d. Banja Luka i MKD Auris a.d. Banja Luka. MKD Kredis i MKD Auris su pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini. Na dan bilansa struktura je sljedeća:

Oznaka	Količina	Cijena	Vrijednost
AURS-O-A	1.200	400	480.000
Ukupno:	1.200		480.000

5.8. Gotovina

Opis	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Poslovni računi - domaća valuta	1.411.603	1.657.379
Poslovni račun – strana valuta	11.402	224.208
Blagajna - domaća valuta	15.876	1.366
Ispravka vrijednosti - domaća valuta	-3.632	-3.632
Ispravka vrijednosti - strana valuta	-3.398	-3.398
Gotovina i ekvivalenti gotovine – ukupno:	1.431.851	1.875.923

Na dan bilansa novčana sredstva na poslovnim računima u domaćoj valuti čine novčana sredstva na računima kod sledećih banakau oba entiteta:

„OSIGURANJE AURA “ A.D. BANJA LUKA

Naziv Banke	Iznos
Komercijalna Banka a.d. Banja Luka	621.340
Atos (Sberbank) a.d. Banja Luka	1.855
Pavlović Banka Int. a.d. Banja Luka	112.629
UniCredit Banka d.d. Mostar	143.084
Nova banka a.d. Banja Luka	489.114
Banka Srpske a.d. Banja Luka	3.632
Ziraat bank BH d.d. Sarajevo	20
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo	16.610
Intesa Sanpaolo bank d.d. Sarajevo	23.318
Ispravka vrijednosti - domaća valuta	-3.632
Ukupno:	1.407.970

5.9. Aktivna vremenska razgraničenja

Opis	31.decembra 2023.	31. decembra 2022.
Razgraničeni troškovi pribave	3.263.575	2.712.157
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	422.257	466.454
Prenosna premija koja pada na teret reosigurača i saosigurača	766.603	609.605
Rezervisane štete koje padaju na teret saosiguravača i reosigu.	14.120	323.540
Aktivna vremenska razgraničenja – ukupno:	4.466555	4.111.756

Najveću stavku u strukturi ove pozicije čine razgraničeni troškovi pribave koji u strukturi AVR-a učestvuju sa 73,07% i pokazuju rast za 20,33%.

U ostala razgraničenja spadaju: Unaprijed plaćeni troškovi za štete, Unaprijed plaćeni troškovi zakupa, Unaprijed plaćeni troškovi po osnovu ostalih ugovora, Unaprijed plaćeni troškovi reklamnog prostora i ostalo.

5.10. Kapital

Opis	31.decembra 2023.	31. decembra 2022.
Akcijski kapital	7.250.000	6.250.000
Zakonske rezerve	562.541	520.417
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.210.021	1.409.659
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	432.735	842.487
Kapital-ukupno:	9.455.298	9.022.563

Pozicija kapitala bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu 4,79 %. Kapital Društva formiran je u skladu sa ugovorom o osnivanju Društva i Statutom.

Društvo je osnovano kao akcionarsko društvo za obavljanje poslova osiguranja na osnovu Rješenja Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-REG-07-002637 od 14. novembra 2007. godine.

Struktura akcijskog kapitala Društva na dan 31. decembar 2023. godine je sljedeća:

Akcionari	Broj akcija	Iznos KM	%
Obične akcije:			
Zoran Tunjić	52.500	5.250.000	100
Povlaštene akcije:			
Zoran Tunjić	19.989	1.998.900	99,9824
Branislav Gecić	10	1.000	0,016
Alibabić Semed	1	100	0,0016
Ukupno:	72.500	7.250.000	100

Svaka redovna akcija daje pravo na 1 glas. Sve akcije su uplaćene u cjelosti, izdane u namaterijalizovanom obliku, slobodno su prenosive i vode se kod Centralnog registra HOV.

Nominalna vrijednost jedne obične i povlašćene nekumulativne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine je ista, i iznosi 100 konvertibilnih maraka.

Društvo je na osnovu odluke skupštine akcionara o raspodjeli neraspoređene dobiti iz prethodnih godina broj 03-394-25-20/23 od 15.03.2023 godine povećalo osnovni kapital u iznosu od 1.000.000 KM.

5.11. Dugoročna rezervisanja

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Rezervisanja za otpremnine i beneficije zaposlenih	73.429	73.429
Dugoročna rezervisanja – ukupno:	73.429	73.429

Rezervisanja za zarade zaposlenih u skladu sa MRS 19 iznose 73.429 KM. Standard se primjenjuju od 2009. godine i rezervisanja se rade na kraju poslovne godine.

5.12. Dugoročne obaveze

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Obaveze po emitovanim dugoročnim HOV	5.062.500	5.737.500
Dugoročne obaveze-ukupno:	5.062.500	5.737.500

5.13. Kratkoročni krediti

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Obaveze po kratkoročnim kreditima	555.000	60.000
Kratkoročni krediti-ukupno:	555.000	60.000

5.14. Obaveze za premiju i specifične poslove

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Obaveze za povrat neiskorištenog dijela premije	188.192	58.521
Obaveze za premiju i specifične poslove-ukupno:	188.192	58.521

5.15. Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Obaveze za neto zarade	188.636	167.008
Obaveze za porez na zarade	56.531	35.990
Obaveze za doprinose na zarade	177.509	171.013
Obaveze za ostale doprinose na zarade	1.934	1.377
Obaveze po osnovu bruto zarada – ukupno:	426.201	376.978

Kratkoročne obaveze po osnovu zarada i naknada zarada iznose 426.201 i imaju tendenciju rasta u odnosu na prošlogodišnje stanje. U 2023. godini Društvo je uspjelo na vrijeme da izmiri obaveze prema zaposlenim i budžetima. Stanje obaveza za zarade i naknade zarada odnosi se na obračunatu platu u decembru 2023. godine koja je isplaćena u januaru 2024. godine.

5.16. Ostale kratkoročne obaveze

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	94.703	17.099
Obaveze prema članovima upravnog i odbora za reviziju	3.020	3.020
Dobavljači u zemlji	603.073	512.402
Obaveze po osnovu ugovora o zakupu i drugih ugovora	83.591	34.180
Obaveze po osnovu rashoda kamata	11.880	
Druge obaveze iz poslovanja - ukupno	796.267	566.702
Obaveze za porez na dobit		
Obaveze za ostale poreze	239.664	199.060
Ostale kratkoročne obaveze ukupno:	1.035.931	765.762

5.17. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Prenosne premije neživotnih osiguranja	16.613.255	14.754.451
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete	1.123.421	1.555.113
Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete	5.379.192	4.682.316
Pasivna vremenska razgraničenja – ukupno:	23.115.868	20.991.880

Prenosna premija neživotnih osiguranja

Društvo je na dan 31.12.2023. godine obračunalo prenosnu premiju u iznosu od 16.613.255 KM. Osnovica za obračun bruto prenosne premije je obračunata premija u tekućem obračunskom periodu. Obračun prenosne premije je urađen prema vremenu trajanja osiguranja po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju a na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja a putem automatske obrade podataka.

Na dan bilansa prenosna premija po vrstama osiguranja najvećim dijelom se odnosi na rezervacije za prenosnu premiju za osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

Rezervisane štete neživotnih osiguranja

Stručna služba Društva je na dan 31.12.2023. izvršila obračun rezervacija za štete u iznosu od 6.502.613 KM. Obračun je izvršen, u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja rezervacije za štete i potpisan od strane ovlaštenog aktuara. Obrada šteta i popunjavanje izvještaja o rezervisanim i rešenim štetama vrši se u centrali Društva u Banjoj Luci. Rezervisane štete RBNS AO u iznosu od 1.123.421 KM za prijavljene štete i rezervisane štete IBNR AO u iznosu od 5.379.192 KM, za neprijavljene štete po aktuarskoj procjeni.

5.18. Prihodi od premije osiguranja

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Obavezna osiguranja od autoodgovornosti	28.262.808	25.195.144
Osiguranje od nezgode	631.072	945.715
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	194.810	184.626
Osiguranje motornih vozila -kasko	1.174.716	1.045.749
Osiguranje imovine od požara	431.426	343.895
Osiguranje od opšte odgovornosti	929.737	849.062
Prihodi od premije osiguranja kredita	140.217	284.668
Prihod od premije saosiguranja	205.631	164.248
I Bruto premija - ukupno	153.625	128.729
II Promjena prenosne premije	1.858.804	739.723
III Prihod od premije osiguranja neto (I+II)	30.265.238	28.402.113

Prihodi od premije osiguranja koji pokazuju rast za 6,50 % u odnosu na prethodnu godinu sa učešćem u ukupnim poslovnim prihodima sa 86 %.

5.19. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi štete

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi po osnovu učešća u naknadi šteta - reosiguranje	1.066.493	2.106.198
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi štete - ukupno:	1.066.493	2.106.198

Prihodi po osnovu učešća u naknadi šteta (reosiguranje i saosiguranje) iznose 1.066.493 KM i manji su za 1.039.705 KM u odnosu na prethodnu godinu.

5.20. Prihodi od povrata poreskih dažbina dotacija donacija subvencija i slično

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi po refundacija neto plate	55.729	25.123
Prihodi od povrata poreskih dažbina-ukupno:	55.729	25.123

5.21. Ostali poslovni prihodi

Opis	31. decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi po osnovu provizije po osnovu ugovora o reosigur.	308.089	319.779
Prihodi od regresnih potraživanja	556.494	480.001
Prihodi od uslužnih zapisnika	5.061	2.475
Prihodi od zelenih kartona	40.594	66.072
Prihodi od zakupa	93.980	62.650
Prihodi od otkupa šteta	16.550	15.885
Ostali nepomenuti poslovni prihodi	31.148	9.552
Ostali poslovni prihodi - ukupno:	1.051.916	956.414

Pozicija drugi poslovni prihodi pokazuje rast u odnosu na prethodnu godinu za 9,98% .

U strukturi ukupnih prihoda prihodi od regresnih potraživanja su najveća stavka sa rastom od 15,94% u odnosu na prethodnu godinu dok ostali poslovni prihodi učestvuju sa 2,96% u ukupim drugim poslovnim prihodima.

Prihodi od izdavanja u zakup, prihodi od uslužno izvršenih uviđaja i procjena šteta i prihodi od otkupa šteta su veći u odnosu na isti period prethodne godine, dok prihodi od zelenih kartona imaju tendenciju pada.

5.22. Funkcionalni rashodi

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Doprinosi birou zelene karte	320.596	409.570
Doprinosi zaštitnom fondu	226.542	221.900
Naknade agenciji za osiguranje	192.169	187.720
Naknade agenciji za nadzor FBIH	45.282	29.280
Rezervisanja za preventivu		
I Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose - ukupno	784.589	848.470
Naknade šteta osiguranja od autoodgovornosti	8.829.007	8.013.540
Naknade šteta osiguranja od nezgode	12.280	20.265
Naknade šteta kasko	659.662	588.692
Naknada šteta od osiguranja robe u transportu	849.742	
Naknada šteta kolektivno osiguranje radnika	46.709	792.106
Naknada šteta osiguranja učenika i studenata	33.592	51.180
Naknada šteta putno zdravstveno osiguranje	4.587	34.417
Naknada šteta po osnovu osiguranja od požara	157.909	1.514.854
Naknada šteta po osnovu drugih vidova osiguranja imovine	10.760	7.899
Rashodi po osnovu premija reosiguranja	1.462.714	1.355.685
Rezervisanja za prijavljene nelikvidirane štete	309.420	1.426.688
Rezervisanja za neprijavljene štete	696.879	288.249
Troškovi regresnih potraživanja	57.720	58.684
Troškovi sudskih taksi	31.131	23.394
Troškovi sudskog vještaka	25.006	40.055
Ostali troškovi obrade šteta	38.050	20.087
II Naknade štete i ostale naknade neživotnih osiguranja	13.225.168	14.235.793
Funkcionalni rashodi – ukupno:	14.009.757	15.084.263

Ukupne naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja u strukturi ukupnih rashoda učestvuju sa 38,63%. Naknade šteta neživotnih osiguranja AO predstavljaju dominantnu poziciju i iznose 8.829.007 KM sa učešćem od 66,76% u strukturi troškova naknade šteta i ostalih naknada neživotnih osiguranja.

U narednoj tabeli možemo vidjeti da ukupne naknade šteta neživotnih osiguranja iznose 10.604.269 KM. Broj riješenih šteta u 2023-oj godini je 4.269 što je za 0,89% manje od prethodne godine kad je broj riješenih šteta bio 4.307. Likvidirani iznos za 2023. godinu je 10.604.269 KM. Broj odbijenih šteta za 2023. godinu iznosi 785 a u 2022. godini iznosio je 748.

Društvo uredno izmiruje nastale obaveze po osnovu šteta. Stopa efikasnost rješavanja odštetnih zahtjeva iznosi 90,31% , a stopa efikasnosti u isplati odštetnih zahtjeva iznosi 100%.

5.23. Troškovi sprovođenja osiguranja

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Troškovi amortizacije	614.860	596.678
Troškovi materijala, goriva i energije	563.717	486.486
Troškovi provizija	1.875.804	1.551.052
Troškovi proizvodnih usluga zakupa i reklame	9.891.322	9.238.022
Nematerijalni troškovi	2.514.832	2.321.367
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	3.319.446	2.719.108
Troškovi sprovođenja osiguranja- ukupno:	18.779.981	16.912.713

Najveći dio troškova od proizvodnih usluga čine troškovi zakupa i to: troškovi zakupa reklame na pokretnoj stvari 753.000 KM, troškovi zakupa reklame na nepokretnoj imovini 7.914.186 KM, troškovi zakupa poslovnih prostora 819.664 KM, ostali troškovi zakupa 70.630 KM, troškovi reklame i propagande 477.447 KM, troškovi održavanja 92.259 KM. Troškovi zakupa na pokretnoj i nepokretnoj stvari odnose se na plaćene naknade fizičkim licima za zakup reklamnog prostora na automobilima ,teretnim vozilima i nekretninama. Na sve ugovore obračunat je porez na prihod od kapitala u skladu sa važećim poreskim propisima.

Nematerijalne troškove najvećim dijelom čine: troškovi donacija 269.748 KM, sponzorstva 893.887 KM, troškovi telefonskih usluga 144.420, ostali nem. troškovi 180.875 KM.

5.24. Finansijski prihodi

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi od kamata	170.477	295.154
Pozitivne kursne razlike	33	95
Finansijski prihodi – ukupno:	170.510	295.249

5.25. Finansijski rashodi

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Rashodi kamata	217.411	245.374
Negativne kursne razlike	6	9
Finansijski rashodi – ukupno:	207.417	245.383

5.26. Ostali prihodi

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, bioloških sredstava, postrojenja i opreme i investicionih nekretnina	60.000	
Naplaćena otpisana potraživanja	1.156.521	1.386.592
Ostali nepomenuti prihodi	4.874	4.072
Ostali prihodi – ukupno:	1.221.395	1.390.664

5.27. Ostali rashodi

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Rashodi po osnovu otpisa potraživanja	632.152	423.853
Ostali vanredni rashodi	112	109
Ostali rashodi – ukupno:	632.264	423.962

5.28. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi od usklađivanja vrijednosti HOV	379.711	82.875
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine – ukupno:	379.711	82.875

5.29. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Rashodi po osnovu usklađivanja HOV	164.100	67.163
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine – ukupno:	164.100	67.163

5.30. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijeg perioda

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Prihodi iz ranijih godina	27.815	60.437
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijeg perioda	27.815	60.437

5.31. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijeg perioda

Opis	31.decembra 2023.	31.decembra 2022.
Troškovi povrata premije iz ranijih godina	384.369	445.647
Troškovi iz ranijih godina	59.878	54.326
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijeg perioda	444.247	499.973

5.32. Tehničke rezerve

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1.	Rezerve za prenosne premije	16.613.255
2.	Rezerve za štete	6.502.613
	Tehničke rezerve-ukupno: (1+2)	23.115.686

Drustvo je na dan 31.12.2023. godine obracunalo prenosnu premiju u iznosu od 16.613.255,11 KM. Osnovica za obracun bruto prenosne premije je obracunata premija u tekucem obracunskom periodu.

Obracun prenosne premije je uraen prema vremenu trajanja osiguranja po metodi pojedinacnog obracuna za svaki ugovor o osiguranju na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja, a putem automatske obrade podataka.

Strucna sluzba Drustva je na dan 31.12.2023. godine izvršila obracun rezervacija za štete u iznosu 6.502.613,36 KM.

Obrada steta i popunjavanje izvjestaja o rezervisanim riješenim stetama vrši se u centrali Drustva u Banjaluci.

Ukupne tehnicke rezerve Društva na dan 31.12.2023. godine iznose 23.115.868,47 KM.

5.33. Ulaganje u pokriće Garantnog fonda

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	Minimalni garantni fond	7.000.000
2	50% minimalnog garantnog fonda	3.500.000

Prema obrascu US3 na dan 31.12.2023. godine minimalan garantni fond Društva iznosi 7.000.000,00 KM, dok 50% minimalnog garantnog fonda iznosi 3.500.000,00 KM.

Iznos garantnog fonda detinisan je članom 49 i 53 Zakona. Iznos garantnog fonda Društva je u skladu sa vazecim propisima. Garantni fond Društva prema Zakonu i minimalan garantni fond Društva iznosi 7.000.000,00 KM (obrazac US3).

Društvo je obezbijedilo da iznos ulaganja u oblike utvrđene Pravilnikom bude veći ili jednak tehničkim rezervama utvrđenim u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje i propisima Agencije.

Prema podacima iz obrasca US1 Društvo je zadovoljilo strukturu ulaganja za pokrivenje tehnicke rezerve po obliku ulaganja iz člana 9 Pravilnika kao i odredbe o ograničenjima ulaganja iz člana 11. Pravilnika, uz Saglasnost Agencije za osiguranje RS da ukupno učešće nekretnina (definisano devet nekretnina) koje se koriste za pokrivenje tehničkih rezervi iznosi maksimalno do 39% (Rješenje broj 04- 411-3-4/24 od 28.02.2024. godine).

Društvo je iznos od 50% minimalnog garantnog fonda u potpunosti pokrilo ulaganjem sredstava u hartije od vrijednosti iz člana 9. stav 1. tačka 1. Pravilnika uz poštovanje uslova iz člana 18 stav 1 tačka 1. Pravilnika i ograničenja iz člana 19. tačka 1 Pravilnika.

Društvo je u skladu sa članom 18. Pravilnika obavezno da iznos u visini od najmanje 50% minimalnog garantnog fonda propisanog odredbama članova 49. i 53. Zakona drži u hartijama od vrijednosti iz člana 9. stav I. tačka 1 Pravilnika ili u namjenski orocnim depozitima iz člana 9. stav I. tačka 14 Pravilnika, te da navedena sredstva služe isključivo u svrhu zaštite osiguranika i ocuvanja solventnosti društva za osiguranje i u drugu svrhu ne mogu da se koriste.

Analitika ulaganja sredstava Društva u iznosu od 3.500.000 KM za pokrivenje 50% garantnog fondaje prilog ovog mišljenja (obrazac AUS).

Pregled strukture ulaganja sredstava u visini 50% minimalnog garantnog fonda dat je u sledećoj tabeli:

Oznaka	Količina	Vrijednost	Kamata	Ukupno
RSRS-O-D	423.600	42.148,20	352,42	42.500,62
RSRS-O-E	399.839	79.168,12	684,97	79.853,09
RSRS-O-F	650.630	128.174,11	1.162,60	129.336,71
RSRS-O-G	519.840	102.824,35	46,87	102.871,22
RSRS-O-H	94.000	27.915,18	116,73	28.031,91
RSRS-O-I	470.251	184.244,34	768,93	185.013,27
RSRS-O-J	19.000	9.214,05	5,45	9.219,50
RSRS-O-K	582.849	342.715,21	599,39	343.314,60
RSRS-O-L	377.131	291.537,35	3.752,48	295.289,83
RSRS-O-M	82.540	72.577,42	152,23	72.729,65
RSRS-O-	199.763	194.169,64	622,21	194.791,85
RSBD-018	1.500	1.499.850,00	22.213,11	1.522.063,11
RSRS-O19	488	488.000,00	6.985,62	494.985,62
Ukupno		3.462.537,97	37.463,01	3.500.000,97

Ovlašćeni aktuar Božana Bojić dala je pozitivno mišljenje ispunjenost zakonskih propisa u vezi sa ulaganja sredstava za pokriće 50 % minimalnog garantnog fonda.

5.34. Vanbilansna evidencija

Društvo je u vanbilansnoj evidenciji evidentiralo iznos primljenih tenderskih garancija od strane poslovnih banaka.

5.35. Kontrole eksternih organa

U toku 2023. godine izvršen je jedan nadzor od strane Agencije za osiguranje Republike Srpske. Prema Rješenju broj 04-405-2-13/23 od 04.02.2023. godine a sve u skladu sa Zapisnikom o izvršenom redovnom neposrednom nadzoru broj 04-405-2-9/22 od 24.11.2022. godine Društvu je naloženo više mjera koje se odnose na period poslovanja 01.01.-31.12.2022. godine. Društvo je do dana bilansa u velikoj mjeri otklonilo sve preporuke Agencije za osiguranje.

Prema Rješenju Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH broj 02-04.3-04-292-5/23 od 24.04.2023. godine a sve u skladu sa Zapisnikom o izvršenom vanrednom nadzoru broj 02-04.3-04-292-1/23 od 07.03.2023. godine i dodatkom zapisniku od dana 31.03.2023. godine Društvu su naložene mjere koje se odnose na usaglašavanje poslovanja na teritoriji Federacije BiH i zabranu obavljanja poslova za one vrste osiguranja za koje Društvo nema odobrenje za obavljanje poslova osiguranja izdato od Agencije a u skladu sa Pravilnikom o pravilima osnivanja i

poslovanja podružnica Društava za osiguranje u međuentitetskom poslovanju. Društvo je do dana bilansa u velikoj mjeri otklonilo sve preporuke Agencije za osiguranje.

5.36. Sudski sporovi

Izvršenim uvidom u stanje regresnih potraživanja za 2023. godinu utvrđeno je da su na dan bilansa aktivna 461 predmet čija je ukupna vrijednost 541.566,31 KM od čega:

- Broj predmeta u postupku izvršenja 97..... 306.045,92 KM
- Broj predmeta gdje nije pokrenuto izvršenje 164..... 647.644,40 KM
- Broj predmeta koji su u parničnom postupku 200..... 635.500,00 KM

Regresni izvještaj za 2023. godinu obuhvata vremenski period od 01. januara 2023. godine do 31. decembra 2023. godine.

Aktivirani predmeti obuhvataju predmete nad kojima je služba nadležna za poslove naplate regresnih potraživanja obavljala radnje potrebne za naplatu regresnih potraživanja (npr. formiranje regresnih predmeta i slanje regresnih zahtjeva, zaključenje vansudskih poravnanja, pokretanje i vođenje parničnog i izvršnog postupka, kao i druge radnje koje su nužne za vođenje regresnog postupka).

Na dan 31.12.2023. godine bilo je aktivno 286 sudskih predmeta gdje je Društvo tužena strana. Tuženi iznos je 4.499.819,41 KM , a rezervisan iznos sredstava od 289.434,71 KM, od čega:

- Osiguranje nezgode: 8 predmeta, isplaćeni iznos 16.903,90 KM, rezervisano 5.700,00 KM;;
- Osiguranje kasko: 10 predmeta, isplaćeni iznos 37.215,90 KM, rezervisano 4.400,00 KM;
- Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila: 268 predmeta, isplaćeni iznos 1.028.944,23 KM, rezervisano 279.334,71 KM

5.37. Povezana lica

Po osnovu vlašništva povezano lice Društva je Zoran Tunić. Društvo je vlasnik 35 % kapitala u MKD Credis a.d. i 12,50 % kapitala u MKD Auris a.d. Na dan bilansa Društvo je iskazalo iznos

pozajmice prema vlasniku u iznosu od 491.561 KM. Po navedenom osnovu Društvo je evidentiralo prihod od kamata u iznosu od 8.552 KM. Na dan bilansa stanje kupljenih obveznica MKD Auris a.d iznosi 480.000 KM.

5.38. Događaji nakon datuma bilansa

Nakon datuma bilansa ne postoje događaji koji bi prouzrokovali korekciju finansijskih izvještaja, kao i događaji koji su materijalno značajni za objavljivanje u ovim izvještajima.

5.39. Izloženost rizicima

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima je definisano računovodstvenim politikama Društva.